

Geef elkaar vertrouwen en verantwoordelijkheid!

 Daan van Wieringen (Tauw bv)

Wat hebben overheid en industrie nodig om veiligheid verder te verbeteren? Het antwoord is simpel en ingewikkeld tegelijkertijd: vertrouwen en verantwoordelijkheid. Jarenlang is de industrie koploper geweest als het gaat over het verbeteren van de veiligheid op de werkvloer en het ontwikkelen van nieuwe veiligheidsconcepten. Maar de rek is er een beetje uit, er is sprake van remmende voorsprong. Want al kijken waterschappen, provincies en Rijkswaterstaat waterkendend naar de veiligheidsprestaties van de industrie; wat is de daadwerkelijke stand van de veiligheid? Veiligheid is meer dan ongevalstatistieken, een veiligheidsbord of een folder met 'life saving rules'.

Gekidnapt

De industrie zit gevangen in zijn eigen veiligheidsregels. Veiligheid lijkt gekidnapt door accountability en compliance. We lijken bang geworden voor de veiligheid die steeds meer wordt geborgd in werkvergunningen, langere procedures en gouden regels; veiligheid omdat het moet. Alles is voorgeschreven en nadenken hoeft niet meer, terwijl in het verbeteren van veiligheid de mens juist centraal staat. De mens als uitgangspunt in een proactieve veiligheidscultuur: neem eigen verantwoordelijkheid, spreek elkaar aan, geef en ontvang feedback.

De nieuwe veiligheidskoplopers

Hoog tijd dat de industrie gaat kijken naar de overheden die het veiligheidsstokje overnemen en de nieuwe koplopers vormen op het gebied van veiligheid. Het is niet langer de industrie, die kijkt vanuit accountability, maar het zijn de overheden die als opdrachtgever vanuit een intrinsieke motivatie veilig willen werken en hoog inzetten op een proactieve veiligheidsbenadering. Zij vertrouwen op de kennis en kunde van hun opdrachtnemers. Contracten heten samenwerkingsovereenkomsten waarbij proactief handelen en dus veiligheid voorop staan. Opdrachtgever en opdrachtnemer delen de

verantwoordelijkheden die zij zelf kunnen beheersen en realiseren samen projecten, binnen vooraf afgesproken kaders. Het vertrouwen van de opdrachtgever is gebaseerd op de kundigheid, de systemen en verantwoordelijkheden die de opdrachtnemer zelf beheerst. Hierbij toont de opdrachtnemer aan eigen risico's te beheersen en toetst de opdrachtgever specifiek op voor haar relevante risico's.

Minder expliciete veiligheidsregels

Vertalen we dit naar 2030, dan moeten niet alleen de overheid en de industrie, maar ook de rest van de keten de verantwoordelijkheid nemen en vertrouwen krijgen voor het beheersen van hun eigen risico's. Iedereen vanuit zijn eigen deskundigheid. Dat kan met minder expliciete veiligheidsregels. De tijd die we nu besteden aan veiligheidsbureaucratie, gaan we besteden aan het gesprek over veiligheid en eigen risicobeheersing. Werken aan een proactieve veiligheidscultuur vanuit een open kwetsbare houding en bewustzijn van afwijkingen.

Intrinsieke motivatie

In 2030 zien we een terugtrekkende overheid qua regelgeving, maar wel deskundig in het toetsen van de relevante risico's. Een industrie zonder oneindig verschillende introductiefilmpjes en zwaarlijvige werkprocedures, maar die toetst of risico's op de werkplek zijn onderkend en adequate maatregelen zijn getroffen. Een werkgever die de risico's vooraf overziet en een werknemer die uit zichzelf maatregelen treft om veilig te werken. Iedereen is alert op afwijkingen en werkt vanuit een intrinsieke motivatie veilig.

Vanuit die intrinsieke motivatie, het beheersen van risico's, eigen verantwoordelijkheid en vertrouwen in elkaar, maken we vanaf de werkvloer de industrie en zijn directe omgeving van binnenuit steeds veiliger!